

Til lovforslag nr. L 195

Folketinget 2013-14

Tillægsbetænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 4. juni 2014

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om folkeskolen og forskellige andre love

(Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser m.v.)

[af undervisningsministeren (Christine Antorini)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 8. maj 2014 og var til 1. behandling den 15. maj 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 27. maj 2014. Lovforslaget var til 2. behandling den 4. juni 2014, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet lovforslaget i 1 møde.

Skriftlig henvendelse

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra LO og DA.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 4 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Spørgsmålene og undervisningsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til tillægsbetænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den form, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti henviser til undervisningsministerens bemærkninger af 2. juni 2014 til aftalepartierne bag »Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser« vedrørende forslag til ændringsforslag til lovforslag nr. L 195 og L 196 fra V, DF, LA og KF. Ministerens bemærkninger er optrykt som bilag 3 til tillægsbetænkningen.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Ane Halsboe-Jørgensen (S) Julie Skovsby (S) Karin Gaardsted (S) Annette Lind (S) Orla Hav (S) fmd.

Rasmus Horn Langhoff (S) Troels Ravn (S) Lotte Rod (RV) nfmd. Jeppe Mikkelsen (RV) Marlene Borst Hansen (RV)

Annette Vilhelmsen (SF) Trine Mach (SF) Rosa Lund (EL) Lars Dohn (EL) Henning Hyllested (EL) Karen Ellemann (V)

Peter Juel Jensen (V) Finn Thranum (V) Louise Schack Elholm (V) Anni Matthiesen (V) Tina Nedergaard (V)

Ulla Tørnæs (V) Alex Ahrendtsen (DF) Bent Bøgsted (DF) Marie Krarup (DF) Martin Henriksen (DF)

Merete Riisager (LA) Thyra Frank (LA) Lene Espersen (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 195

Bilagsnr.	Titel
8	Betænkning afgivet 27/5-14
9	Notat fra DA og LO
10	Undervisningsministerens bemærkninger til ændringsforslag fra V, DF, LA og KF
11	1. udkast til tillægsbetænkning
12	2. udkast til tillægsbetænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 195

Spm.nr.	Titel
12	Spm. om realkompetencevurderingen i tilknytning til den kommende erhvervsuddannelse for voksne (euv), til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om overgangskrav til hovedforløbet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm., om der kan gennemføres mere end 12 ugers uddannelsesspecifik undervisning på grundforløbets 2. del, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om forslag om, at eleverne senest 2 uger efter påbegyndelse af grundforløbets 1. del skal vælge et bestemt eux-forløb, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 12-15 og svar herpå er optrykt efter ønske af V og KF.

Spørgsmål 12:

Ministeren bedes på grundlag af vedlagte notat fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Landsorganisation i Danmark (LO) af 27. maj 2014, jf. L 195 – bilag 9, redegøre for realkompetencevurderingen i tilknytning til den kommende Erhvervsuddannelse for Voksne (EUV), herunder forholde sig til den af parterne rejste udfordring samt angive løsninger på udfordringen.

Svar:

Det fremgår af forslaget til en ny § 66 v i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 54 om erhvervsuddannelse for voksne (euv), at en euv indledes med en vurdering af elevens praktiske og teoretiske kompetencer (realkompetencevurdering). Realkompetencevurderingen skal være omfattet af elevens eventuelle uddannelsesaftale.

Dette indebærer, at uddannelsesaftalens parter ikke ved aftalens indgåelse kender uddannelsens nærmere indhold og varighed, men kun dens endemål. Derfor vil de nærmere regler om indgåelse af uddannelsesaftaler ifølge bemærkningerne til bestemmelsen blive brugt til at sikre, at der i uddannelsesaftalerne kan tages forbehold for ændringer på baggrund af den senere gennemførte realkompetencevurdering.

En uddannelsesaftale vil fortsat være uopsigelig efter en gensidig prøvetid på tre måneder, medmindre der opstår misligholdelse eller bristede forudsætninger. Hvis en realkompetencevurdering ikke fører til det ønskede eller forudsatte resultat, kan en virksomhed således bringe aftalen til ophør inden for tre måneder.

Det fremgår af henvendelsen, at DA ikke kan anbefale praktikvirksomhederne at indgå uddannelsesaftaler, hvor indhold og længde ikke ligger endeligt fast ved underskrivelsen. LO deler DA's bekymring for, at virksomheder og medarbejdere ikke i praksis vil indgå uddannelsesaftaler, uden at uddannelsen er fastlagt i aftalen fra starten.

DA og LO finder derfor, at realkompetencevurderingen skal være foretaget før indgåelse af en uddannelsesaftale, med mindre andet er aftalt mellem medarbejderen og arbejdsgiveren. Vurderingen skal fastlægge både den standardmerit og den individuelle afkortning af uddannelsen, som eleven tildeles med bindende virkning.

Jeg bemærker indledningsvis, at realkompetencevurderingen efter lovforslaget er en integreret del af erhvervsuddannelsen, som foregår som den første skoledel af enhver erhvervsuddannelse for voksne. Dette svarer til den hidtidige ordning i erhvervsuddannelserne i almindelighed, hvor elever også vil kunne få afkortet deres skole- og praktikforløb efter at være påbegyndt uddannelsen.

Vurderingen kan vare fra en halv dag til 10 dage, og den omfatter dels skolens vurdering af deltagerens dokumentation for forudgående uddannelse og beskæftigelse, dels i nødvendigt omfang et kompetenceafklarende forløb, hvor deltagerens praktiske og teoretiske forudsætninger afprøves i forhold til målene for den ønskede erhvervsuddannelse. På baggrund af den samlede vurdering udarbejder skolen sammen med eleven og en eventuel arbejdsgiver en personlig uddannelsesplan for eleven, som bl.a. angiver uddannelsens mål, varighed og nærmere indhold.

En deltager kan begynde uddannelsen, og altså lade sig realkompetencevurdere i forhold til en bestemt uddannelse, med eller uden uddannelsesaftale. Derfor imødekommer den foreslåede ordning uden videre ønsket fra DA og LO om, at realkompetencevurderingen og udformningen af uddannelsesplanen kan være foretaget før eleven og virksomheden indgår en uddannelsesaftale.

Kun hvis eleven og virksomheden har indgået en uddannelsesaftale, skal aftalen omfatte kompetencevurderingen. Dette er præciseret i lovforslaget efter høringen, fordi en række høringssvar viste, at bestemmelsen ikke var tilstrækkelig klar.

Grunden til kravet om, at elevens eventuelle uddannelsesaftale skal omfatte realkompetencevurderingen er, at det er en betingelse for, at arbejdsgiveren kan opnå lønrefusion under et skoleophold, herunder et skoleophold, hvor der foretages en realkompetencevurdering og opstilles en personlig uddannelsesplan, at skoleopholdet er omfattet af en uddannelsesaftale, som er i overensstemmelse med erhvervsuddannelsesloven.

Hvis DA's og LO's forslag skal imødekommes, vil konsekvensen være, at AUB ikke kan yde lønrefusion til virksomheder, hvis medarbejdere ønsker og får bevilget mulighed for at få en realkompetencevurdering med henblik på at gennemføre en euv.

Jeg vil se nærmere på henvendelsen fra DA og LO inden 3. behandlingen af L 195.

Spørgsmål 13:

De faglige udvalg på EUD-området har fået i opdrag senest den 13. juni 2014 at fastsætte overgangskrav til hovedforløbet (fag, niveau og evt. karakter) og at vælge, om erhvervsuddannelsen skal udbydes med eux. I den forbindelse skal det faglige udvalg udfylde en skabelon for det faglige udvalgs beskrivelse af overgangskrav. Det fremgår af skabelonen, at kun 12 uger af de afsatte 20 uger i 2. del af grundforløbet er afsat til undervisning i de uddannelsesspecifikke fag.

Ministeren bedes redegøre for, om de 20 ugers uddannelsesrettet undervisning i den politiske aftale om bedre erhvervsuddannelser i den konkrete udmøntning af EUD-reformen er blevet reduceret til 12 ugers uddannelsesspecifik undervisning?

Svar:

Det fremgår af Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser i afsnit 3.3.2., at 2. del af grundforløbet består af uddannelsesspecifikke fag og i almindelighed varer 20 uger. Målene for fagene følger de adgangskrav, der stilles til hovedforløbene efter de faglige udvalgs bestemmelse.

Det fremgår desuden af aftalen, at de samlede adgangskrav til et hovedforløb skal kunne nås i et eux-forløb for uddannelsen. For elever, der ikke skal have eux, skal den tid, der er afsat til eux, reserveres til valgfag, der giver mulighed for specialisering på fagligt høje niveauer eller til grund- og valgfag. Undervisningen kan altså efter aftalen omfatte uddannelsesspecifikke fag, grundfag og valgfag.

Aftalens ordlyd indebærer således, at begrebet uddannelsesspecifikke fag forstås som fag, der er bestemt af de overgangskrav, som det faglige udvalg ønsker fra grund- til hovedforløbet. Dette er i lovforslaget benævnt uddannelsesspecifik undervisning rettet mod elevens opfyldelse af de adgangskrav, der stilles ved overgangen til skoleundervisning i uddannelsens hovedforløb og anden undervisning, som sigter mod elevens opfyldelse af uddannelsens mål, jf. § 1, nr. 21.

Undervisningen skal efter den foreslåede nye affattelse af erhvervsuddannelseslovens § 24, stk. 1. jf. lovforslagets § 1, nr. 22, omfatte grundfag, erhvervsfag, uddannelsesspecifikke fag og valgfag. Begrebet uddannelsesspecifikke fag erstatter efter lovforslaget de hidtidige betegnelser områdefag og specialefag. Udviklingen af terminologien fra aftaleteksten til lovforslaget er udtryk for, at udmøntningen af reformen til stadighed giver anledning til højere grader af præcision med hensyn til form og indhold.

For at give plads til eux, jf. ovenfor, kan faglige udvalg opstille overgangskrav, der kan nås med:

- 12 ugers undervisning i uddannelsesspecifikke fag
- 4 ugers grundfag tonet efter det fagspecifikke i uddannelsen
- 4 ugers valgfag som kan tilgodese den enkelte elevs forudsætninger og give mulighed for specialisering på fagligt høje niveauer eller for grund- eller valgfag.

Alle de 20 ugers undervisning skal være rettet mod elevens opfyldelse af uddannelsens mål, som defineres af det faglige udvalg inden for lovens rammer.

Jeg henviser endelig til de almindelige bemærkninger til lovforslaget, afsnit 2.1.3.2 om det nye grundforløb, hvor det bl.a. er anført, at grundforløbets 2. del vil komme til at bestå af grundfag, valgfag og uddannelsesspecifikke fag, og at målene for fagene skal følge af de adgangskrav, der stilles til hovedforløbene.

Spørgsmål 14:

Ministeren bedes oplyse, om der kan gennemføres mere end 12 ugers uddannelsesspecifik undervisning på grundforløbets 2. del, såfremt de af det faglige udvalg formulerede overgangskrav tilsiger dette for at eleverne kan nå målet for grundforløbet?

Svar:

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 13, er al undervisning i grundforløbets 2. del principielt uddannelsesspecifik undervisning, som skal lede til, at eleverne opnår målene med grundforløbet.

Det følger også at svaret på spørgsmål 13, at et fagligt udvalg ikke kan formulere overgangskrav, som overstiger, hvad en eux-elev vil kunne nå.

Spørgsmål 15:

Ministeren bedes udtale sig om forslaget fra DA om, at eleverne senest to uger efter påbegyndelse af grundforløbets 1. del skal vælge et bestemt eux-forløb. Det tidlige valg af et bestemt eux-forløb efter to uger skal understøtte, at eleven kan nå både de gymnasiale krav, der stilles på det konkrete eux-forløb, og de uddannelsesspecifikke krav, der er fastsat ved overgangen til hovedforløbet, fordi undervisningen tidligere på grundforløbets 1. del målrettes eux.

Svar:

Det fremgår af Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser af 24. februar 2014, afsnit 3.5, at elever, som ønsker et eux-forløb, og som ikke har valgt det fra begyndelsen, kan vælge det inden for de første to uger af grundforløbets 1. del, hvis skolen vurderer, at eleven kan nå målene inden for den tilbageværende tid.

Det fremgår endvidere, at elever, der starter direkte på grundforløbets 2. del, og som ønsker et eux-forløb, skal nå målene for eux-grundforløbet inden for den gældende uddannelsestid. Alternativt kan skolen stille krav om, at eleven forud for optagelsen har opkvalificeret sig gennem det ordinære voksen- og efteruddannelsessystem.

Forslaget fra DA er således allerede indeholdt i den politiske aftale.

De optagelsesregler, som skal fastsættes administrativt i medfør af § 8 i erhvervsuddannelsesloven vil afspejle aftalen.

Undervisningsministerens bemærkninger til ændringsforslag fra V, DF, LA og KF

Optrykt efter ønske fra V, DF, LA og KF

Aftalepartierne bag Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser

02-06-14

Kære ordførere

Jeg har den 27. maj 2014 modtaget følgende forslag til ændringsforslag til L 195 og L 196 fra Alex Ahrendtsen (DF) på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti:

»L195:

En elev, der har gennemført et forløb på produktionsskolen målrettet en erhvervsuddannelse, kan optages på Grundforløb 2 igennem et meritgivende kombinationsforløb på erhvervsskolen.

Vi foreslår, at disse rammer for og krav til de målrettede forløb indskrives i undervisningsministeriets bekendtgørelse om indhold og tilrettelæggelse af produktionsskoletilbud m.v.

Ligeledes foreslår vi, at denne ordning indskrives i erhvervsuddannelsesloven som en særlig optagelsesvej til G2 efter et meritgivende kombinationsforløb og på baggrund af produktionsskolens vurderinger. Dette kan ske ved en tilføjelse til den nye bestemmelse § 5a under pkt. 4 i lovudkastet.

L196. Tekst til lovbemærkninger:

»Produktionsskolernes målgruppe og målgruppen for kombineret ungdomsuddannelse er sammenfaldende på mange punkter, og produktionsskolerne vil dermed helt naturlig få en vigtig og betydningsfuld rolle med at afklare, styrke og motivere produktionsskolernes målgruppe også med hensyn på efterfølgende at gennemføre Kombineret Ungdomsuddannelse.««

Jeg bemærker til disse forslag følgende:

Vedrørende ændringsforslag til L 195

Forslaget til ændring af L 195 svarer til et forslag fra Produktionsskoleforeningen, som fremgår af bilag 2 til L 195, som er en henvendelse til BUU fra Produktionsskoleforeningen. Jeg har derfor også kommenteret forslaget som en del af besvarelsen af spørgsmål 1 til L 195 den 26. maj 2014.

For så vidt angår første del af forslaget, kan jeg oplyse, at bestemmelserne om rammerne for meritgivende kombinationsforløb i bekendtgørelse nr. 683 af 11. juli 2000 om indhold og tilrettelæggelse af produktionsskoletilbud m.v. med senere ændringer vil blive taget op til ny vurdering på baggrund af lovændringerne, når de er gennemført. Dette vil i realiteten imødekomme jeres ønske, som jeg ser det.

Jeg mener dog ikke, at forslaget om at ændre produktionsskolernes formelle rolle i forhold til erhvervsuddannelserne i sin helhed vil kunne realiseres inden for rammerne af Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser af 24. februar 2014.

I overensstemmelse med aftalen får produktionsskolerne styrket deres rolle med lovforslaget, som det er fremsat med jeres tilslutning. Det sker ved, at deltagere i produktionsskoleforløb gennem produktionsskolens meritgivende erhvervsrettede kombinationsforløb i samspil med kompetencegivende undervisning efter den såkaldte 1/3-delsregel, kan komme til at opfylde adgangskravene om 2+2 i dansk og matematik. Styrkelsen følger af lovforslagets § 8, nr. 1. Således vil produktionsskolerne få en styrket rolle i forhold til forberedelse af elever til erhvervsuddannelserne.

Det indgår endvidere i ændringsforslaget, at produktionsskolerne yderligere vil få kompetence til at foretage en vurdering af om elever, som ikke opfylder 2+2 kravet, kan optages på en erhvervsuddannelse.

Denne del af forslaget går efter min opfattelse klart uden for aftalens rammer, idet følgende procedure for unge, som ikke opfylder det generelle adgangskrav, fremgår af s. 25 i aftalen: »med henblik på at ingen, der vurderes at kunne gennemføre, hindres i optagelse, vil der derudover være mulighed for optagelse på en erhvervsskole efter en centralt udviklet og fastsat prøve i dansk og matematik, en personlig samtale, der har til formål at afdække ansøgers specifikke faglige potentiale og en samlet helhedsvurdering.«

Det vil desuden ikke være hensigtsmæssigt, at give produktionsskolerne kompetence til at træffe afgørelse om, at deres elever opfylder adgangskravene og derved får et retskrav på optagelse til 2. del af et grundforløb i en erhvervsuddannelse på erhvervsskole.

Jeg bemærker yderligere, at det allerede fremgår af lovforslaget, at elever, der har deltaget i et forløb på en produktionsskole målrettet en erhvervsuddannelse af minimum et års varighed, og som opfylder adgangsbetingelserne, ikke kan optages i grundforløbets 1. del, men skal optages direkte på grundforløbets 2. del, jf. forslaget til § 5, stk. 4. Produktionsskoleforløb kan således allerede efter lovforslaget efter omstændighederne erstatte 1. del af et grundforløb.

Jeg finder derfor ikke grundlag for at imødekomme ønsket om at udarbejde et yderligere ændringsforslag til L 195.

Vedrørende ændringsforslag til L 196

Jeg er helt enig i den tekst, som efter forslaget skal indarbejdes i lovbemærkningerne, da det jo er et citat fra mit svar på spørgsmål 2 til L 196.

Det er dog ikke lovteknisk muligt med et ændringsforslag at ændre bemærkningerne til det fremsatte lovforslag.

Da mit svar på spørgsmål 2 til L 196 som en del af lovens forarbejder vil indgå som fortolkningsbidrag, når loven skal anvendes, er formålet med det fremsendte ønske på dette punkt således allerede opnået.

Med venlig hilsen

Christine Antorini